

Béres György, a Gregorián Társaság alapítójának gondolatai a 25 éves jubileum alkalmából

Nagyon örülök, hogy a jó Isten megajándékozott bennünket e szép jubileum ünneplésével, a Gregorián Társaság 25 éves évfordulójával.

Számomra ez nagy ünnep, mert a gregorián ének életemet több, mint 70 éve kíséri és varázslatossá teszi. Mi ez a varázslat?

A gregorián ének énekelt ima, istendicsőítés, szívből jövő könyörgés, fohász. A zsolttárok legszebb verseit veszi a nyelve alá és azt áhítatot keltő dallammal ruházza fel.

15 éves voltam, amikor, mint gimnazista beléptem az esztergomi szemináriumba, 1942-ben, ahol a nagybátyám, Béres István tanította a gregorián éneket és a liturgiát. A teológián heti 2 óra volt gregorián ének minden évfolyamnak és egy óra közösen az egész teológiának, több, mint 60 kispapnak. Minden vasárnap és ünnepnap délelőtt gregorián mise, délután 3-kor gregorián zsolozsma. Külön meg kell említenem, amit sokan nem tudnak, hogy egész évben a szemináriumban voltunk, Így a nagy ünnepeket is az esztergomi Bazilikában ünnepeltük. Ezek a szívhez szóló ünnepek egész életemre kihatottak.

1956-ban kikerültem Bécsbe, ahol a Zeneakadémián elvégeztem az egyházzenei tanszakot.

1972-ben, látva, hogy Bécsben sehol sem hallható az egyház zenei anyanyelve, a gregorián ének, scholát szerveztem, akikkel a Német Lovagrend templomában 17 éven át minden vasárnap az esti misén gregoriánt énekeltünk, akkor még a solesmes-i bencések által elterjedt kettes-hármas ritmuselmélet szerint.

1975-ben – már 40 évvel ezelőtt – bekövetkezett ezen a téren egy nagy fordulat. Akkoriban tartott előadást Bécsben Dr. Godehard Joppich, Eugen Cardin tanítványa a gregorián szemiológiáról.

Mi a gregorián szemiológia?

Ez a tudomány azt vallja, hogy a szemieont, a jeleket, amiket a 10-11. században a szerzetesek a szöveg fölé írtak, komolyan kell mérlegelni. Ezek a szöveget értelmezik!!! Hihetetlen nagy változás történt a gregorián ének előadásában. Nem csak a gregorián dallamban gyönyörködhetünk, hanem figyelmünket a különleges előadásmód, a szöveg áhítatkeltő értelmére irányíthatjuk.

1984-ben hívtak meg Salzburgba, a Mozarteumba ezt az új zenetudományt tanítani. 1982-től a bécsi egyetemen, a Zenetudományi Intézetben is 10 évig ezt tanítottam.

Szívem, lelkem tele volt a gregorián énekkel. Alig vártam, hogy Magyarországon is taníthassam.

1985-ben tartottam egy előadást Dobszay László meghívására a Zenetudományi Intézetben.

1986 óta Tardy László meghívására, hetente tanítottam a kántor és egyházkarnagy képző tanfolyamon, amit két évvel ezelőtt adtam át Dr. Sztankó Attila plébános úrnak.

Szintén azóta Pannonhalmán, Szekszárdon és Kecskeméten tartottam egyhetes kurzusokat, később az ország nagyobb városaiban tanulmányi napokat, Erdélyben és a Felvidéken is voltak rendszeres tanfolyamok. Majd a pannonhalmi tanfolyamok akkreditáltatása kapcsán csatlakoztak hozzám Sapszon Ferenc tanár úr, Ruthner Judith, Polgár Edit, Surmann Mária énektanárok.

Amint már említettem, a gregorián ének a liturgiában él. Csak azok tudják átélni igazából, akik a liturgiában éneklik. Ezért szükség volt arra, hogy egy centrumból irányítsuk ezeket a rendezvényeket. Így alakult az ajánlásomra rögtön a felszabadulás után 1990-ben a Gregorián Társaság, majd egy évvel később a liturgikus szolgálatra elkötelezett Schola Gregoriana Budapestinensis, akik majd 20 éve végzik is e szolgálatot minden kedden a Pesti Ferenceseknél.

A Gregorián Társaság tehát megalakult 25 évvel ezelőtt. Ezt ünnepeljük most. Célkitűzésünk, a gregoriánt az ősi formájában a liturgiában énekelni, tanítani, terjeszteni és megszerettetni.

Segítőtársaim itt vannak velem együtt és kérem őket, hogy nyilatkozzanak tapasztalataikról, élményekről és további terveikről.